

INTELEKTUÁLNÍ ODKAZ KRHÚTŮ

VZHLEDEM K NARŮSTAJÍCÍM EKONOMICKÝM TĚŽKOSTEM ČESKÉ REPUBLIKY, SE KTERÝMI SI NAŠE POLITICKÉ STRANY EVIDENTNĚ NEVĚDÍ RADY, JSME SI DOVOLILI SÁHNOUT DO INTELEKTUÁLNÍHO ODKAZU STARÝCH KRHÚTŮ A JEJICH *KRHÚTSKÉ KRONIKY* I VÁM PŘEDSTAVIT JEJICH POEZII (OSTATNĚ ČTENÁŘI NÁM PÍŠÍ PROSBY O OTISKOVÁNÍ POEZIE). JIŽ V NAŠEM DÁVNOVĚKU SI S TĚMITO PROBLÉMY DOKÁZALI HRAVĚ A HLAVNĚ ORIGINÁLNĚ PORADIT.

KDO BYLI KRHÚTI?

Podle literárního vědce, spisovatele a překladatele **Ervína Moroně Hrycha** (* 1929, Vrskmaň), který v letech 1960–62 po několika sklenkách vína v Klášterní vinárně na Národní třídě všechno věděl – navíc když se dostavily sličné knihovnice z Městské knihovny –, téměř s naprostou neurčitostí tvrdí, že se Krhúti pokládají za prapůvodní obyvatelé české kotliny, kteří se s Čechy asi-milovali, ale nepodlehli přemyslovské centralizaci, byť měla charakter nájezdů nebo besed se čtenáři, nebo neměla charakter vůbec. Čech s Krhútem se prý dorozumí občas, Krhút s Čechem jen tehdy, když chce. S Moravanem se domlouvá Krhút s pomocí prostřednice, se Slovákem pomocí krajnice.

Krhúty ovšem vymyslel pražský židovský spisovatel **Theodor Rosenfeld Field** (1891–1969), publikující jako T. R. Field a jinak používaní jména Bohdan Šumavanský. Zároveň byl členem Akademie běd, ovesnosti a čumění. Podle něho je Krhút půl strašidlo, půl člověk schopný všeho. Vymyslel rovněž související krhútské realie, zejména náboženství, spočívající v kultu boha potrubí a kanálů Lomikela či jejich svéráznou řeč. Národ Krhútů měl přijít do české kotliny společně s Čechy a usadil se zejména na Plzeňsku.

Krhúti například dělili ženy na ty, co chodí rychle („běhny“), a na ty, co chodí pomalu („coury“). Český překlad krhútského slova „čibřida“ jako „běhna“ je tedy naprosto mylný. Toto slovo znamená doslova „žena, která rozdává radost zdarma nebo za příslušný obnos“. Přitom radosti Krhúti nemysleli pouze lásku (i když i ji), ale

*Smejčím teď smečím
krhútským Ejčím
Nikdo neotvívá zdíneč
abych snad nezmerčil
ten blbinec.*

Krhútský Dante či Byron Ervín Moroň v docuku konstatuje, že zatímco krhútská poezie kvete, próza to je hotové „blebno“. Sám se v poezii považuje za představitele „erotoakrobatů“, tj. básnických modernistů, jejichž tvorba je obsahem erotická a formou akrobatická. Jejich protipólem jsou „erotoklasicisté“, tj. tradicionalisté, jejichž tvorba je sice obsahem také erotická, avšak formou klasická. Na rozdíl od mnoha příkladů z historie se stoupenici obou směrů navzájem nepronásledují.

KRHÚTSKÁ KRONIKA

Za obsluhování vrchního Krátkého se v sobotu po práci – skoro celá 60. léta minulého století se ještě v sobotu pracovalo – scházeli v Klášterní vinárně nejen přátelé Ervína Moroně Hrycha a knihovnice, ale i mladí výtvarníci, novináři, pracovníci rozhlasu a herci, mj. představitel pana Tau Ota Šimánek nebo Karel Hlušíčka, a zejména skupina literátů. Rozvíjeli pak ideje Bohdana Šumavanského. Postupně rozpracovali krhútské dějiny, kulturu, dále rozvinuli řeč a vytvořili tak humorný komplex, obdobný pozdějšímu Járovi Cimrmanovi. Na téměř každou schůzku pan Hrych přinesl novou kapitolu z krhútské historie. Památného 16. října 1962 pak byl na jedné ze schůzek – schůzi – Bohdanem Šumavanským veřejně jmenován věrozvěstem a zplnomocněným pokračovatelem v orání krhútské národní líchy. Nejlepší kapitoly z krhútské historie otiskoval literární časopis Plamen. Knižně vyšly poprvé v roce 1967 pod názvem *Krhútská kronika*, kde je tak soustředěna většina informací o Krhútech.

Doba normalizace tomuto dílu nepřála. Vzbudivo i nenávistnou reakci lidí převážně svázaných s reprezentací tehdejšího režimu, trvalo se vyznačující absencí jakéholi smyslu pro

T. R. Field alias Bohdan Šumavanský a vyobrazení boha Lomikela na obálce jeho knihy

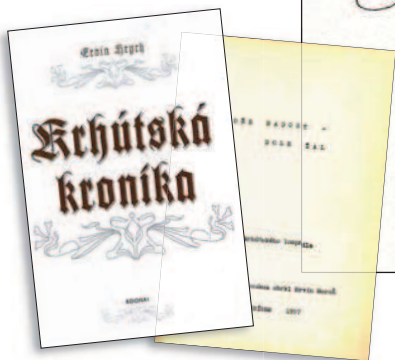
i třeba moudrost, vlídné slovo či obnošené šatstvo. Tímto slovem se pak označovaly všechny ženy osvěcené, ženy volného myšlení, mravů i způsobů.

KRHÚTSKÉ PÍSEMNICTVÍ

V představení odkazu Krhútů nemůže chybět ani jejich písemnictví. Vybrané ukázky krhútské poezie na protější straně pocházejí z antologie krhútského lumpřdla *Nahoře radost – dole žal*, kterou „zchrstil a docukem obrkl Ervín Moroň (Hrych)“, vavřinec státní ceny Rossi Fielda Šumavanského. Vyšla v roce 1957 v Ejči pod Mejkním péčí Akademie Krombožince Lilibinského v nákladu 2 výtisků. Nekorigoval nikdo, tiskla ZETA č. 34472 a stála 6 stříbřuchů rzivých a 3 pidíky. Editor zvolil jako motto vlastní myšlenku:

humor, jímž se ve své intelektuální nejistotě cítili vždy ohrožováni. Původní cena knížky 9 korun československých se na burzách ustálila na 150, protože se o novém vydání nedalo uvažovat. Exulanti po roce 1969 si ji podle pana Hrycha „brali s sebou do ciziny jako Bibli kralickou a Labyrint světa nebo Dobrého vojáka Švejka“.

V brežněvsko-husákovské době nesvobody se zbytky Krhútů stáhly do amatérského divadla Dostavník, které tehdy působilo v Malostranské besedě. Divadlo Dostavník, které si také říkalo Krhútské národní divadlo, se stalo centrem krhútského nepokoření. Ervín Moroň Hrych, který sám z politických důvodů přišel o zaměstná-

E. M. Hrych a jeho stěžejní literární díla o Krhútech

ní na tehdejší Ministerstvu kultury a informací, pro ně napsal celkem 15 her. Krhúti, byť pod historickými převleky, se v nich stále více ztráceli v politické satíře soudobých českých realit. Sám jsem řadu z těchto představení navštívil, a tak si vzpomínám, že jsem se vždy výborně bavil. Vedení Dostavníku ani jeho herci samozřejmě neušli pozornosti StB. Po různých šikanách a výsleších mělo divadlo na několik let pozastavenou činnost. Parta lidí kolem něj však vydržela.

Nová vydání *Krhútské kroniky* se na našem knižním trhu objevila až po listopadu 1989. Se souhlasem velkého věrozvěsta Ervína Moroň Hrycha vám můžeme představit několik cenných dokumentů, které jsou aktuální i v situaci dnešního Česka.

Dokument 1: Ukázky krhútské poezie
Dokument 2: Ekonomická diktatura Uhubína
Štýře (s. 19)

text: **cukavec Jaroslav Čísař**,
obrázky: **archiv prarapla a věrozvěsta Pavla Weigela**

UKÁZKY KRHÚTSKÉ POEZIE (LUMPRDLA)

• z nejstarších památek (klasických zádrhelů) – období staré

PRVNÍ ZÁDRHEL

Na úpatí Sněžky potkal jsem tři ježky: všichni tři šli pěšky – život holt je těžký.

• z poezie vlastenecké – období obrozenecké

HYMNA ČIBŘITEK

(Ladislav Morha)

Já jsem čibřit jako břít, scrkám si ho v bžustu, v řít. Neboj se, pojď do kola, nic nedej na ohola! Bžusta moje volá – Jsem, Krhúte, holá! Já jsem čibřit jako břít, scrkám si ho v bustu, v řít.

• z moderní poezie – období decadence

ROZPOČITADLO SPLEENU

(Ervín Moroň)

Ohol krník shnilá bžusta kolem jenom místa pustá

Bžusta shnilá ohol krník byl jsem kdysi statný hrník

Krník shnilá bžusta ohol nehol se prdóchu nehol

• erotické zádrhely

OBDIV

(Ervín Moroň)

Tvou bžustou s vůní tabáku projedou dva cukníky: jak dva barety na háku Visí tvoje čuplíky!

LIDOVÁ

(Ervín Moroň)

Bžustala by, bžustala, kdyby měla s kým... Jen kdyby mě pozvala Já jí vyhovím!

• ze sbírky *Ódy na čundíky – oslava skvělých krhútských vlastenek – čundíků*

ALICE PONIKVA

(Ervín Moroň)

Je dlubná noc vedle mne leží Alice dej si však pozor Nepropadej panice

Na nehtech jí drší perleťový lak Je vlastenka Je čundík Je to tak

Je trochu nesmělá ta počítačka biců Viděl jsem ji žvásti mrukat U Glaubiců

Na sukních má nebezpečný rozparek Neptám se neptám co skrývá tvůj pohárek

Zle se přepočteš nic si k ní nedovol Alice Ponikva má ráda alkohol

Trochu Češka, trochu Slovenka a trochu Polka

Je náš pokrhútský čundík Je to dobrá holka

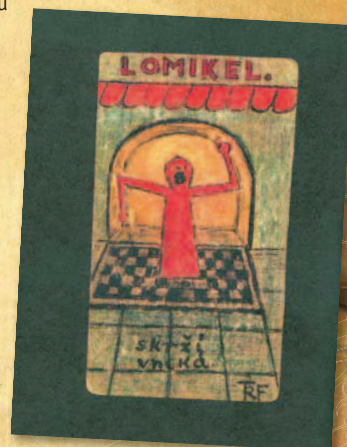
JANINA ŠAMŠÍ

(Ervín Moroň)

Má najlonovou halenku líbí se mi její kombiné Leckdo by s ní cukal na venku Leckdo by jí řícal Jak by ne

Jedno šamčí za hubocuk Zůstane vše při starém Rád bych jí hned někam odcuk Ale smrdím krejcarem

Šachy hraje jako dáma Dámu hraje jako Šáh Být tu se mnou chvíli sama Hned bych jí na klení šáh

z antologie krhútského lumprdlu vybral: **cukavec Jaroslav Čísař** kresba: **ze souborného vydání textů T. R. Fielda Kosočtverce na ohradách (Paseka, 1998)**

EKONOMICKÁ DIKTATURA UHUBÍNA ŠTÝŘE

Původním společenským zřízením Krhútů byla druhobytně pospolná společnost, která ovšem musela reagovat na vlivy moderní doby.

Měnovou jednotkou Krhútů byl peníz nazývaný stříbouch rzivý. Za jeden stříbouch si mohl Krhút pořídit zdinec s hlubincem a samotřčí. Byla to nejpevnější měna světa, v žádné jiné zemi totiž nebylo možné si za jednu měnovou jednotku pořídit nemovitost. Například za 12 000 stříbouchů rzivých by bylo možné postavit nové Budějovice. Pro každodenní užívání byl však poněkud nešikovný a vyvstala potřeba používat jednotky menší. Čechové si jako měnovou jednotku zvolili korunu, což je pokrývka hlavy jejich vládců. Vládce Krhútů avatár nosí na hlavě zlatou, poněkud zašpičatělou čabaku, nazývanou rpuť. Rpuť se tedy stala krhútskou měnovou jednotkou (která je tak kryta zlatem). Jeden stříbouch rzivý se dělí na 2520 rpuťů. Tato částka je dělitelná dvěma, třemi, čtyřmi, pěti, šesti, sedmi, osmi, devíti, desíti, dokonce i dvanácti, patnácti, čtyřiceti a šedesáti. Řeší se tím celý tučet, mandel, sorok, případně kopa problémů, například při dělení pozůstalosti mezi větší počet dědiců. Třicet šest rpuťů (umocněné šťastné číslo Krhútů šest) tvoří jeden pidík.

Prvním z krhútských ekonomických reformátorů byl Dneboh Branžež, který zavedl daň z ubrané hodnoty. Spojením dílčích částí (například kol a rámu) vznikne nový, hodnotnější předmět (bicykl). Z přírůstku hodnoty vybere stát daň z přidané hodnoty. Pokud analogicky předmět rozebereme, cena částí je nižší a hodnota klesne. Stát proto vyplatí majiteli daň z ubrané hodnoty, a to tím vyšší, čím k větší destrukci došlo...

Projevily se však i určité nedostatky tohoto systému, se kterými se rázně vypořádal nově vybraný věrozvěst Uhubín Štýř, největší zjev mezi světovými ekonomy, kterému by i takový Adam Smith nebo Friedmann mohli nanejvýš čistit boty. Uzurpoval si právo exhumovat, reformovat a hypertrofovat ekonomiku, aby krhútský národ vstoupil do nové éry jako první mezi rovnými. Svátý otec avatár mu do toho nemluvil, je totiž nedotknutelný a nesvéprávný, a jako takový se do výkonné moci neplete. Uhubín zavedl ekonomickou diktaturu. Jeho prvním úkolem bylo nahradit sekeru, kterou ve státní poklad-

ně udělala daň z ubrané hodnoty. Zavedl proto soubor opatření, která pojmenoval ekonomickou reformou...

Rozšíření pojetí záboru veřejné plochy i na demonstrace mělo jako vedlejší důsledek snížení jejich počtu. Demonstrant totiž také zabírá veřejnou plochu, a to i v případě, že se pohybuje. Takový prvomájový průvod dokázal peněženkou pořadatele pořádně provětrat. Uhubín tak omezil i demonstrace proti své vlastní reformě, které by se iniciátorům značně prodražily, přitom je vlastně vítal, protože čím víc demonstrujících, tím větší byl finanční přínos...

Krhúti byli původně organizováni podle rodů zvaných šupy, v jejichž čele stáli šupáci.

Poznámka: Na západním pomezí nazývají šupáka bujarem, na východním hordubalem. Hordubalové pomáhají avatárovi spravovat národ ve všední dny; v neděli a ve svátek mu pomáhají spravovat národ věrozvěsti. Je tak zajištěno, že každá porucha národa bude spravena, ať je všední den nebo svátek. Někteří náčelníci rodů se proslavili i v českém prostředí; na vlastní oči jsem viděl publikaci podepsanou: Hordubal Karel Čapek.

...Inflaci Uhubín Štýř zastavil zákazem zvyšování cen. Všechny ceny byly stálé, zaměstnanci proto nemohli při žádostech o zvýšení platu argumentovat zdražováním výrobků. Přesto mzdy rostly. Když například odešel do důchodu ředitel, na jeho místo nastoupil dosavadní náměstek, toho nahradil ředitel odboru, dále povýšil vedoucí oddělení, nahrazený starším referentem a ten mladším referentem, na jehož místo byl přijat nový pracovník. Na vyšší funkci (s vyšším platem) tak postoupilo šest osob, aniž se zvýšil celkový objem mezd. Tento způsob Krhúti nazvali jubilací a převzala jej od nich vatikánská administrativa.

Stížnosti hůře placených osob na to, že jejich plat nedosahuje výše průměrné mzdy (tak časté v Čechách), spojené s požadavkem zvýšení platu alespoň na průměr, Uhubín rázně zatrh. Už ze základní školy věděl, že více než polovina mezd musí být vždy pod aritmetickým průměrem, a to nezávisle na jejich výši. Množina vyšší mezd je totiž směrem dolů uzavřená minimální mzdou, směrem nahoru však omezená

není. Pokud by se všem lidem s podprůměrným platem plat zvýšil na dosavadní průměr, ten se zvýší a oni budou opět pod novým průměrem. A pokud by část žadatelů dostala víc, aby i po této změně byla nad novou průměrnou mzdou, odsunula by pod průměr jinou množinu pracujících, kteří by pak mohli mít stejné požadavky, a celý cyklus by se opakoval. Požadavky na zvýšení mzdy na průměr se proto odkládaly jako bezpředmětné.

Uhubín použil k likvidaci nezaměstnanosti úřady práce. Ty mají práci zajišťovat a ne evidovat a platit nemakačenky. Pokud se tedy úřadu nepodařilo práci zprostředkovat, vzal žadatele do pracovního stavu sám a místo podpory mu vyplácel minimální mzdu, ovšem za vykonanou práci. Jaká to byla práce? Například manuální pracovníky půjčoval správcům sítí na výkopové práce při haváriích, opravy dopravních cest a jiné stavby, písařky půjčoval soudům k přepisování rozsudků, digitalizaci textů v knihovnách apod. Pro ty, co se nenašla žádná práce, byly použity zkušenosti z Hellerovy *Hlavy XXII*. Vykopávali a zahazovali jámy, případně konali jinou nepotřebnou práci. To se jim sice zajídalo, ani to nepřinášelo zvláštní hodnoty, udržovalo je to však v pracovních návycích a jejich přítomnost na pracovišti jim bránila v práci načerno, případně omezila i časový prostor pro páchání nežádoucí činnosti...

Reformy zaujaly i Čechy, takže se ke Krhútům vypravil český ministr financí, formálně pod záminkou, že nabízí úvěr na výstavbu metra, které se v Praze tolik osvědčilo. Uhubín tento návrh odmítl s odůvodněním, že nehodlá ve finančním sektoru opakovat české chyby, totiž vybudování tunelů pod největšími českými bankami, jak je tomu nejen na Příkopech. Ministr se rovněž pochlubil, jak kultivuje administrativu. Rozsáhlou kampaní usiluje o to, aby státní úředníci zacházeli se státními penězi jako se svými vlastními. K tomu Uhubín jen podotkl, že někteří to bohužel dělají...

I když Uhubín Štýř vládl pevnou rukou ekonomického diktátora, zachovával zdání demokracie a ke všem důležitým věcem vypisoval referendum. (O nedůležitých věcech u Krhútů tradičně rozhoduje sprostá většina.)

připravil: **prarapl a věrozvěst Pavel Weigel**